

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/14/2025
Identifikačné číslo spisu:	7121201158
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7121201158.2

UZNESENIE

R. súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Národná banka Slovenska, so sídlom Imricha Karvaša 1, Bratislava, IČO: 30 844 789, zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Borecom, so sídlom Kozia ulica č. 20, Bratislava, IČO: 30 876 343, proti žalovanej Ing. Jana Kollárová, správca úpadcu Rapid life životná poisťovňa a.s., konkurze, so sídlom Garbiarska 2 Košice, IČO: 31 690 904, správca so sídlom kancelárie Masarykova 21, Košice, zastúpenej advokátskou kanceláriou DEMKO & PARTNERS s. r. o., so sídlom Werferova 1, Košice, IČO: 54 245 729, o určení popretých pohľadávok, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 32Cbi/1/2021, v konaní o odvolaní žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 17. júna 2024, č. k. 32Cbi/1/2021-195, vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3CoKR/45/2024, o návrhu žalovanej na prikázanie veci inému odvolaciemu súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalovanej n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Krajskému súdu v Košiciach (ďalej tiež „odvolací súd“) bol dňa 28.01.2025 doručený návrh žalovanej na prikázanie sporu vedeného na odvolacom súde pod sp. zn. 3CoKR/45/2024 Krajskému súdu v Banskej Bystrici z dôvodu vhodnosti. Žalovaná odôvodnila predmetný návrh podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tým, že „najmä prístup odvolacieho súdu v súvisiacej veci, vedie k dôvodnej obave žalovanej o vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v prejednávanej veci a tým k dôvodnej obave z porušenia jej práva na ústavne súladnú interpretáciu platnej a účinnej právnej normy na skutkový stav zistený v prejednávanej veci.“

2. Žalobca v jeho nesúhlasnom vyjadrení zo dňa 17.03.2025 k návrhu žalovanej na prikázanie sporu uviedol, že nie je dôvodný. Podľa žalobcu samotná obava žalovanej strany, že bude

v konaní neúspešná, nie je dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti.

Pre aplikáciu § 38 ods. 2 CSP sa vyžadujú dôvody majúce základ v hospodárnosti a rýchlosti konania, pričom takáto delegácia veci má mať vždy výnimočný charakter a musí ísť o situáciu hodnú osobitného zreteľa. Je tiež potrebné k uplatňovaniu uvedenej právnej úpravy pristupovať reštriktívne, nakoľko dochádza k prelomeniu zásady perpetuatio fori, pričom nedôvodný postup podľa § 39 ods. 2 CSP by mohol mať dopad na ústavou zaručené zásady (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR).

3. Podľa § 39 ods. 1 CSP, ak nemôže príslušný okresný súd alebo krajský súd o spore konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení, musí byť spor prikázaný inému súdu tej istej inštancie.

4. Podľa § 39 ods. 2 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

5. Podľa § 39 ods. 3 CSP, o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Košiciach a Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 39 ods. 3 CSP) prejednal návrh žalovanej a dospel k záveru, že nie je daný dôvod na prikázanie sporu, v štádiu o odvolaní žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 17. júna 2024, č. k. 32Cbi/1/2021-195, na prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici z dôvodu vhodnosti.

7. Najvyšší súd zdôrazňuje, že funkčná príslušnosť odvolacieho súdu podľa úpravy obsiahnutej v § 34 ods. 1 a 2 CSP, resp. v danej incidenčnej veci v zmysle osobitnej úpravy v § 196a ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení (ďalej tiež „ZKR“) vo väzbe na § 196a ods. 3 písm. c) ZKR, je základnou zásadou, pričom prípadná delegácia inému odvolaciemu súdu je len výnimkou z tejto zásady.

Predpokladom rozhodnutia súdu o prikázaní sporu z dôvodu vhodnosti podľa § 39

ods. 2 CSP je predovšetkým existencia okolností, ktoré umožňujú hospodárnejšie a rýchlejšie, efektívnejšie prejednanie a rozhodnutie sporu. Pri rozhodovaní musí súd dbať na to, aby pre takéto rozhodnutie boli nielen splnené podmienky, ale musí tiež rešpektovať ústavné právo zakotvené v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi a príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Taktiež podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon

č. 23/1991 Zb.) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

8. Podstatou práva na zákonného sudcu je, že príslušnosť súdu pre riešenie konkrétnej veci sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, a že podľa vopred stanovených pravidiel sa musí odohrávať aj pridelenie veci konkrétnemu sudcovi alebo senátu v rámci takto určeného súdu. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená. Dodržanie všeobecných zákonných podmienok určenia príslušnosti súdu je zárukou toho, že nedôjde k svojvoľnému určovaniu príslušnosti súdu, ktorého cieľom by mohlo byť ovplyvnenie výsledku súdneho rozhodovania (viď napr. nález Ústavného súdu Českej republiky z 12. marca 2009 sp. zn. III. ÚS 529/08).

Taktiež podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva. K týmto kritériám v prvom rade patrí príslušnosť súdov (por. II. ÚS 577/2015).

9. Z vyššie uvedeného vyplýva, že k prikázaniu sporu inému než príslušnému súdu by malo dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, keď dôvody odňatia sporu príslušnému

súdu a jeho prikázanie súdu inému, sú natoľko významné, aby dostatočne odôvodňovali prelomenie citovaného ústavného princípu zákonného sudcu (príslušného súdu).

10. Dôvody vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP môžu byť rôzne, v závislosti od predmetu konania, postavenia sporových strán (účastníkov konania), alebo iných okolností. Dôvody strán sporu vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu. Pôjde však predovšetkým o skutočnosti, z ktorých je možné vyvodit', že iným než príslušným súdom bude vec prejednaná rýchlejšie a hospodárnejšie. Dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti teda môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednávania sporu iným, než príslušným súdom. Vzhľadom na charakter delegácie sporu ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených pravidiel vecnej, miestnej, kauzálnej resp. funkčnej príslušnosti, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. V neposlednom rade nadriadený súd berie do úvahy aj prípadné dôsledky navrhovanej delegácie a starostlivo skúma, či delegovaním sporu inému súdu nedôjde k tomu, že obdobným spôsobom zaťaží druhú stranu sporu, preto je delegácia vhodná podmienená aj jej súhlasom (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndob/64/2010 zo dňa 16.11.2010).

11. Najvyšší súd už judikoval, že prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 OSP) predstavuje výnimku z práva občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR), ako aj zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie (R 26/2016). Tieto závery sú naďalej aktuálne aj v právnom režime Civilného sporového poriadku s účinnosťou od 1. júla 2016 a v danom prípade aplikovateľné per analogiam.

12. Pri posudzovaní dôvodnosti použitia inštitútu prikázania veci z dôvodu vhodnosti (delegácie vhodnej) v danom prípade vzal najvyšší súd na zreteľ predovšetkým to, či by odvolacie konanie na Krajskom súde v Banskej Bystrici bolo s prihliadnutím na individuálne okolnosti danej veci rýchlejšie a hospodárnejšie, než na konajúcom Krajskom súde v Košiciach.

13. Podľa názoru najvyššieho súdu, dôvody uvádzané žalovanou nevykazujú znaky takej závažnosti a výnimočnosti, aby bolo možné danému návrhu vyhovieť. Z obsahu súdneho spisu nie je zrejmé, ani žalovanou nebolo preukázané, že by došlo k vylúčeniu sudcov Krajského súdu v Košiciach z prejednávania a rozhodovania predmetnej odvolacej veci (§ 39 ods. 1 CSP). Taktiež z návrhu na prikázanie sporu nevyplýva, že by prejednanie odvolania žalovanej na Krajskom súde v Banskej Bystrici bolo vhodnejšie, teda rýchlejšie a hospodárnejšie (§ 39 ods. 2 CSP). Len tvrdenie o nedôvere žalovanej vo vecnú správnosť rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, založenej na jej subjektívnych výhradách voči procesnému postupu resp. rozhodovaniu v súvisiacej veci sp. zn. 3CoKR/24/2022, nie je možné považovať za zákonom stanovené dôvody na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti. Navyiac, k návrhu žalovanej sa nesúhlasne vyjadrila aj protistrana.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému (odvolaciemu) súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. ods. 2 CSP, preto návrhu žalovanej nevyhovel.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.